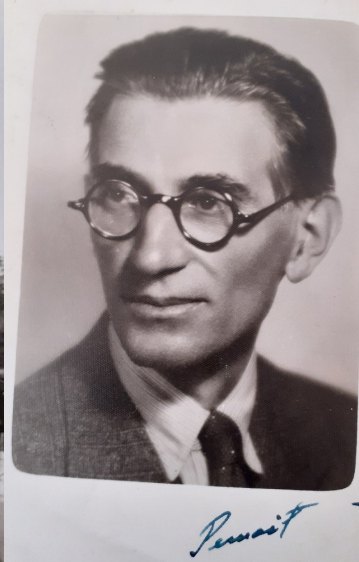

Litera 13

revistă manifest

Panait Istrati și Margareta Izescu
Pagina 6

Imagini inedite

Litera 13

revistă manifest

Cuprins

Mihai VINTILĂ	Panait Istrati fericit Membrii Litera 13 premiați la Festivalul Internațional Europoezia 2020 Europoezia de la Brăila a bătut pandemia
Gabriela POPA Nelu IVAN	Jurnal urban Covizii - stigmatizați de o societate bolnavă Panait Istrati și Margareta Izescu Premiile Festivalului Național de Poezie Nicolae Labiș ed 52-a - 2020
a.g. secară Zeno HALUPA Tudor CICU Constantin AVĂDANEI	O carte oarecum bizară, cu adevăratul King Kong... Omul din spatele monștrilor Ce este poezia? Generalul IOAN DRAGALINA Erou al Marelui Război pentru reîntregirea neamului românesc, 1914-1918
Dumitru ANGHEL	De la cerneala de boz la calculator de Ghiță NAZARE Premiile Festivalului - concurs internațional de poezie Brâncoveniana 2020 ARS LONGA - Concurs de poezie originală CultURA
Petronela Iuliana ALECU Mihai VINTILĂ	Poezie Sonete crepusculare FESTIVALUL NAȚIONAL DE POEZIE COSTACHE CONACHI Tecuci. Ediția a XXVIII-a, 30 octombrie 2020
Ionel JECU Valentin TUFAN Virgil ANDRONESCU Marin IFRIM Paula GURĂU Paula GURĂU Gheorghe SARĂU	Epigramaștii brăileni Poezie Cele mai crâncene înfrîngeri sunt renunțările la vise Poezie Scrisoare deschisă pentru bărbați Ce vor femeile de la bărbați Douăzeci de ani de capitalism naiv de Ștefan Negrișan Semnal TurtleCamp din Greci

Redacția

Strada Principală nr.2, comuna Siliștea, județul Brăila
office@infoest.ro

Redactor șef : Mihai Vintilă

Secretar: Alexandrina Iordache

Rubrici: Dumitru Anghel (membru U.S.R.), Hugo Mărăcineanu (membru U.A.P.), Alexandru Halupa,
Lucia Pătrașcu, A.G. Secară (membru U.S.R.), Virgil Andronescu, prof. Nicolae V. Sălcișoara, Zeno Halupa.

Revista este publicată de Editura InfoEST

ISSN 2393 – 1248 | ISSN-L 2393 – 1248

Apare trimestrial.

13 octombrie 2020 – 12 ianuarie 2021

În perioada 2015-2017 dramaturgul **Ion Bălan** (1934-2017) a fost director onorific.

Mihai VINTILĂ

Panait Istrati fericit

În acest număr vă prezentăm fotografiile inedite cu Panait Istrati. Făcute în anii săi de prigoană, de luptă cu răutatea și minciuna, ele aduc în atenția cititorilor un fapt inedit - Panait Istrati a avut și momente de fericire.

Mulțumită urmașilor familiei Izescu și colecționarului Nelu Ivan suntem puși în postura a vă putea arăta și cealaltă față a scriitorului brăilean, o față care nu credeam că ar fi existat.

Îngropate mult timp între documentele de familie și apoi într-o colecție privată, aceste fotografii - cărți poștale - surprind complexitatea emoțiilor pe care Istrati le trăia alături de Margareta Izescu. Despre aceste drumuri în Franța, Margareta Izescu-Istrati a făcut declarații ample televizate. Avem în acest mod confirmarea momentelor și mai ales o mărturie directă.

Cine credea că universul istratian a fost deplin cercetat vede azi că s-a înșelat. Poate în viitor vom mai avea astfel de surprize plăcute.

Ne bucurăm că Litera 13 a fost cea care a prezentat aceste fotografii. Este, dacă vreți, o mândrie locală și o confirmare a dorinței de a demonstra că și provincia poate produce surprize. Ce vă putem promite este că vom continua pe această direcție.

Membrii Litera 13 premiați la Festivalul Internațional Europoezia 2020

La Festivalul Internațional *Europoezia* desfășurat la Brăila, membrii Litera 13 - Virgil Andronescu și Mihai Vintilă au primit distincția *Europoezia*. Tot aceeași distincție au primit-o Tudorița Tarniță, A.G. Secară și Valentin Popa scriitori apropiați mișcării noastre literare și ale căror semnături pot fi întâlnite în paginile revistei Litera 13.

Redactorul șef Mihai Vintilă cu Ioan Es Pop la Europoezia.

Europoezia de la Brăila a bătut pandemia

ASOCIAȚIA CULTURALĂ europoezia

FESTIVALUL EUROPOEZIA
COLOCVIILE FESTIVALULUI EUROPOEZIA

Invitați
Valeriu Stancu
Valentin Talpalaru
Emilian Marcu
Daniel Corbu
Ion Hadîrcă
Ioan S. Pop
Ioan Matiuț
Nicolae Băciuț
Marian Avramescu

Muzica
Dan Vană
Ștefan Greraksiev
Vanessa Radu

Scriitori brăileni
Tudorița Tarniță
Virgil Andronescu
Armanda Filipine
Vasile Datcu
Zamfir Bălan
Gheorghe Lupașcu
Valentin Popa
Mihai Vintilă
Darie Lăzărescu
Lumiņa Dascălu
Doina Popescu - Brăila

Scriitori gălățeni
Corneliu Antoniu,
Președinte filiala Sud-Est a USR

Ruxandra Anton
Darie Lăzărescu
Iulian Grigoriu
Adi Secară
Critic literar
Viorel Coman

25-26 septembrie 2020, 17³⁰-19⁰⁰
Parteneri media:
Radio Iași, TV Iași

Curtea Bibliotecii Județene Panait Istrati Brăila, Piața Poligon nr. 4

Biblioteca Județeană *Panait Istrati* Brăila împreună cu Asociația Culturală *Europoezia* a organizat în zilele de 25 - 26 septembrie 2020 Festivalul Europoezia.

Au participat scriitorii: Valeriu Stancu, Valentin Talpalaru, Emilian Marcu, Daniel Corbu, Ion Hadîrcă, Ioan Es. Pop, Ioan Matiuț, Nicolae Băciuț, Marian Avramescu.

Dintre scriitorii brăileni au fost prezenți: Tudorița Tarniță, Virgil Andronescu, Armanda Filipine, Lumiņa Dascălu, Vasile Datcu, Zamfir Bălan, Gheorghe Lupașcu, Valentin Popa, Mihai Vintilă, Darie Lăzărescu.

Scriitorii gălățeni prezenți: Corneliu Antoniu, Ruxandra Anton, Darie Lăzărescu, Iulian Grigoriu, A.G. Secară.

Au fost *la post* criticii literari Viorel Coman, care a făcut și prezentările participanților și Dumitru Anghel. A moderat: dr. Eduard Claudiu Brăileanu. Momentele muzicale au fost asigurate de: Vanessa Radu, Dan Vană, Ștefan Greraksiev.

Evenimentul s-a desfășurat în curtea bibliotecii din Piața Poligon, nr. 4 cu păstrarea distanțării în timp ce participanții au purtat măști. (M.V.)

Jurnal urban | **Covizii - stigmatizați de o societate bolnavă**

Gabriela POPA

Încă de la începutul pandemiei a apărut acest fenomen însă era doar *dedicat* cadrelor medicale. Au fost situații, cum sigur vă amintiți de cea a asistentei din Galați care a fost *linșată* de vecini pentru că lucra într-un spital unde trata pacienți de Covid și i s-a interzis accesul în magazinul alimentar. Și, ulterior, au mai fost zeci de astfel de situații.

Ei bine, situația între timp s-a acutizat și s-a extins acum și la pacienții propriu-ziși. Cei infectați au ajuns ciumați. În opinia multor persoane, dacă stai de vorbă cu cineva care a fost infectat și s-a vindecat, chiar dacă porți mască, iei virusul. Mai mult, dacă acea persoană are și un animal de companie este renegat și bietul animal.

Au trecut câteva luni bune și tot nu am învățat cum se transmite acest virus? Ca să nu îl luăm de la alții în primul rând trebuie să purtăm mască. În al doilea rând trebuie să ne spălăm pe mâini cu apă și săpun sau, dacă suntem în oraș, ne dezinfectăm pe mâini.

Când ne dezinfectăm?

- Imediat după ce am ieșit din scara blocului, după ce am pus mâna pe bara de susținere, cutia poștală sau butonul de la lift sau mânerul de la ușa de acces. Ne dezinfectăm apoi putem pune mâna la gură, nas sau ochi.

- Ne dezinfectăm după ce am făcut cumpărăturile, în supermarket, cu mască. Pentru că am pus mâna pe coșul de cumpărături, pe bani, pe diverse alimente ambalate, etc. Nu știm cine a pus înainte mâna pe ele așa că, după ce ieșim din magazin, ne dezinfectăm și putem da jos masca să ne atingem fața, ochii etc.

- Ne dezinfectăm după ce ne dăm jos din mijloacele de transport în comun pentru că nu știm cine s-a ținut de acele bare din interior sau de scaune înaintea noastră.

- Ne dezinfectăm imediat după ce atingem orice atâta timp cât suntem în oraș.

Eu așa procedez.

Virusul există peste tot. Îl luăm din aer dacă în fața noastră pe stradă a mers cineva purtător de virus și a tușit sau a strănutat.

- Foarte important în fiecare zi dezinfectăm telefonul sau tableta.

Dacă atingem un infectat cu Covid nu luăm virusul pentru că el nu se transmite prin piele.

- Așa că, înainte de a arunca cu noroi în medicii care salvează vieți și cei care au suferit de pe urma acestui virus, haideți să urmăm regulile minime de igienă. Și, desigur, să purtăm masca în spații aglomerate.

Mi se pare grosolan să impui cuiva să nu mai stea de vorbă cu cineva care a fost infectat. Și, dacă până la momentul infectării era un prieten de familie, apropiat, rudă sau orice alt gen cu care socializam... deodată el a devenit ciumat?

Nu credeți că suntem ridicoli?

Panait Istrati și Margareta Izescu

Consider că Panait Istrati este un subiect foarte vast iar numele lui poartă bogăția literaturii brăilene. Despre el există multe însemnări lăsate de cei care au făcut de-a lungul timpului cultură în Brăila. Biblioteca județeană Panait Istrati din Brăila deține o colecție de mii de amprente (autografe) de la personalități culturale care au făcut cultură în Brăila sau au trecut prin Brăila. Doresc să aduc în atenția dumneavoastră o întâmplare despre ultima sa soție Margareta Izescu povestită chiar de scriitor.

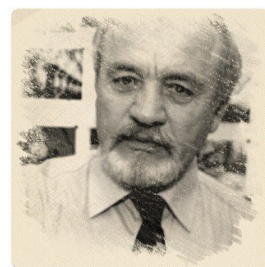
În timp ce patefonul cânta Înghețată-i Dunărea mi-am amintit că văzusem o fată foarte frumoasă, la una din rudele mele îndepărtate, ce locuia pe celălalt mal al Dunării. Trecui imediat fluviul și-i cerui mamei să-și cheme grabnic fata la București deoarece o vroiam de soție.

- *Cucoană, mă însor. Și îți cer mâna Margaretei.*
- *Da` nu se poate, dom` Istrati. Dumneata ești prea bătrân! Ea e prea tânără. Și-apoi, trebuie să-și termine studiile.*
- *Nu contează, i-a replicat senin generică în devenire. Mata îi spui doar atât. Mă însor și vreau s-o iau de nevastă. Istrati i-a scris o scrisoare de dragoste care se încheia cu: Nu e ușor de trăit cu mine. Dar, cel ce e în stare s-o facă, trăiește toate ritmurile vieții... Spune-mi dacă o atare perspectivă nu te înspăimântă? Într-un final Margareta accepta - Te aștept la București!*

Cât de târziu ne învață viața să prețuim sentimentele la adevărata lor valoare, mărturisirea cu evident regret Panait Istrati. Cu câtă înverșunare ne risipim toți frumoasa și înșelătoarea tinerețe, care nu mai revine niciodată. Cu câtă dărnicie risipim aurul curat, în schimbul tuturor tinichelelor sclipitoare. Ah, dacă aș fi știut toate astea, așa cum le știu azi, atât de târziu!... În haosul creațiunii, ne înșelăm aproape totdeauna, când la imboldul sufletului nostru bogat în experiență, confundăm o stupidă strângere de mână și un sărut fierbinte, cu un răspuns al acelei chemări...

Pe spate scrie *Panait Istrati și Margareta la Paris.*

Nelu IVAN

Pe spate scrie *Nice, Sâmbătă, 6 /XI/ 933* completat apoi cu altă culoare *Margareta și Panait Istrati*

Atâta amar de ani am confundat plumbul cu platina, fiorul unei străneri de mână cu răspunsul pe care sufletul meu l-a așteptat o viață întreagă. Și cât de trist este să primești, în sfârșit, acel răspuns, mult așteptat, abia atunci când nu mai poți să-i închini decât un scurt crâmpei de viață.- Panait Istrati.

Am vrut să fie publicate aceste imagini unde fericirea lor este grăitoare. Ele fac parte din colecția personală.

Carte poștală.
Pe spate Panait scrie –
Pentru Florica și Aurora.

Datată 29 X 1931

Carte poștală adresată doamnei Florica Izescu.
Pe spate Margareta scrie – *Salutări din Nice.*

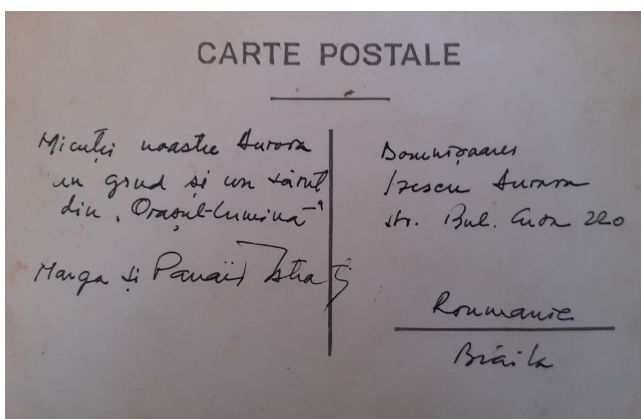
Carte poștală adresată domnișoarei Izescu Aurora.
Pe spate scrisul este al lui Panait Istrati.
(imaginea de sus și jos.)

Carte poștală adresată Aurorei Izescu.
Pe spate Margareta scrie –
*Pentru iubita noastră Aurora -
Marga și Panait*

Am intrat în posesia lor prin intermediul nepotului Margaretei Izescu, Laurențiu. Fotografiile sunt în fapt cărți poștale trimise de Margareta și Panait Istrati din Paris și Nice la Brăila la adresa din Bulevardul Cuza 220 în anii 1931 și 1933 ca urmare a celor două vizite efectuate în Franța. Destinatară sunt domnișoara Aurora Rizescu, sora Margaretei și doamna Florica Rizescu, mama. Scrisul de pe spate este fie al lui Panait și atunci putem recunoaște caracteristicile sale definitorii, fie al Margaretei, mult mai rigid, mai puțin legat. Toate sunt semnate Marga și Panait Istrati.

O parte din aceste imagini sunt inedite.

Premiile Festivalului Național de Poezie *Nicolae Labiș* ed 52-a - 2020

Festivalul Național de Poezie *Nicolae Labiș*, ediția a 52-a - 2020, a ajuns la capăt. Organizatorii acestei ediții, Consiliul Județean Suceava, Centrul Cultural *Bucovina*, Centrul pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Suceava, în colaborare cu Societatea Scriitorilor Bucovineni, Primăria comunei Mălini, Muzeul Bucovinei, Biblioteca Bucovinei *I.G. Sbierea*, mulțumesc participanților, juriului și tuturor celor care au fost alături de noi la această ediție total diferită de celelalte. Anul acesta, precum știm cu toții, sub dictatura pandemiei, un an cum nu a fost niciodată, festivalul s-a desfășurat doar online, pentru toate platformele online disponibile. Juriul acestei ediții a fost format din membri ai Uniunii Scriitorilor din România, profesorul universitar doctor Adrian Dinu Rachieru - președinte, criticul literar și istoricul literar, profesor universitar Mircea A Diaconu, criticul și istoricul literar, scriitorul Theodor Codreanu, scriitorul, criticul și profesorul universitar Vasile Spiridon, poeta, criticul și profesorul Mihaela Grădinariu, poetul Marcel Mureșeanu - membri, au acordat următoarele premii:

Marele Premiu Nicolae Labiș - Raluca Maria PANAIT - OLT

1. Malina Alexandra LIPARĂ - BUZĂU - Premiul I
2. Denisa ARCIP - SUCEAVA - Premiul II
3. Alexandra Emilia BUCUR - BUCUREȘTI - Premiul III

Premiul Special al Familiei Labiș

1. Adela Șulea

Premii Speciale

1. Andrei Constantin Pătrăucean - Brodina - Suceava
2. Adela Șulea - Suceava
3. Vlad Berariu - Suceava
4. Antonia Mihăilescu - Suceava
5. Laura Tiron - Tecuci - Galați

Diplome de Participare

1. Amalia Mayer - Fălticeni
2. Andreea Duduman - Fălticeni
3. Antonia Ilie - Fălticeni
4. Denisa Hreceniuc - Suceava
5. Paul Ungureanu - Suceava

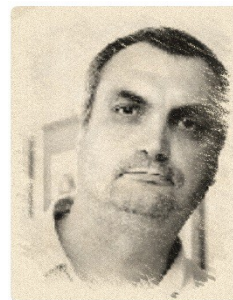
Premii de Reviste Literare

1. Premiul Revistei *HYPERION* - Andreea Mihaela Dimitriu - Fălticeni Suceava
2. Premiul Revistei *Bucovina Literară* - Vlad Berariu - Suceava
3. Premiul Revistei *ATENEU* - Bacău - Antonia Mihăilescu - Suceava
4. Premiul Revistei *Orașul* - Cluj - Laura Tiron - Tecuci - Galați
5. Premiul Revistei *Tribuna* - Cluj - Elena AILENEI - Cornu Luncii - Suceava
6. Premiul revistei *Mozaicul* - CRAIOVA - Andrei Rada POPA - CHIAJNA
7. Premiul Revistei *Plumb* - Bacău - Andrei Constantin Pătrăucean - Brodina - Suceava
8. Premiul Revistei *Steaua* - Cluj - Raluca Maria PANAIT - OLT

Premiul Nobel pentru literatură - 2020

Premiul Nobel pentru Literatură a fost conferit anul acesta poetei americane Louise Glück, a anunțat Academia Suedeză de la Stockholm. Louise Glück s-a născut la New York în 1943 și a studiat literatura la Universitatea Columbia. A predat la mai multe universități americane. Publică volume de poezie de la sfârșitul anilor 1960, fiind distinsă în 1992 cu Premiul *Pulitzer* pentru volumul *Irisul sălbatic* și desemnată în 2003 *Poet Laureat*. Este una dintre cele mai importante poete din istoria contemporană a Statelor Unite ale Americii.

O carte oarecum bizară, cu adevăratul King Kong...

a.g. secară

Portughezul Rui Zink chiar s-a distrat scriind acest micro-roman pe care îl putem compara, de pildă, cu *Micul prinț*, un prinț în răspăr însă, în care îl vom recunoaște pe *adevăratul King Kong*, cartea fiind o pledoarie lucidă pentru citit, dar și o fenomenologie a... scriitorilor, despre care scrie, *recapitulând: unul dintre cele mai mari paradoxuri ale treburilor literare este, da, ca cineva să nu scrie cărțile pe care le vrea, ci doar pe cele pe care le poate. Când citesc, cutreier o mie și una de lumi, când scriu... Brr, nici nu-i bine să vorbesc despre asta. Un scriitor face ce poate, nu ce vrea.* (p.111)

Fragmentul de mai sus este din consistenta *Notă a autorului*, care este mai mult despre... scris, scriere decât despre citit, cum este textul propriu zis, în *Notă* fiind și referințele bibliografice, deoarece este o carte născută din alte cărți, dar și referințele muzicale, asumat: amintim *Moby Dick*, *Vânarea lui Snark*, *Kong*, *Lusiada*, *Tăcerea mieilor*, de unde vine și numele personajului central, Anibalector!

Care nu se sfiește să mănânce naufragații pe insula lui, amintind și de *Furtuna* lui Shakespeare. Fără prea multă milă, așa cum este și Zink cu scriitorii: *Un scriitor ar trebui să fie cineva care pune întrebări, pentru că a trecut deja vremea când se presupunea că are răspunsurile. Dar lumea este atât de confuză că nouă tuturor trebuie să ne revină o cotă-parte din ea. Și, cum ar spune Amalia, ține de cota-parte a acestei ciudate forme a meseriei să răspunzi, cât mai bine posibil, la câteva întrebări. Iată una dintre ele: A scrie este sau nu un spațiu de libertate? Iar răspunsul e: nici da, nici nu. Da, când sunt singur, eu cu pagina albă, mă simt ca și cum aș face nudism pe o insulă pustie, nu vede nimeni, deci pot să fiu în largul meu. Nu, când scriu nu sunt chiar atât de liber pentru că, vrând-nevrând, sunt prizonier în capul și în corpul meu. Și pentru că a venit vorba de insula pustie, iată unul din motivele pentru care îi deconsiliesc de decenii pe colegii mei să fie scriitori profesioniști. Riscăm să umblăm în deșert. Poate fi deșertul tău. Poate fi deșertul meu. Dar sfârșește întotdeauna, mai devreme sau mai târziu, să fie un spațiu îngrădit. Adevărata libertate, chiar cea adevărată, este lectura. Când scriu sunt prizonierul stilului meu, al micuței mele lumi exterioare, al temelor care mă obsedează, al temelor pe care le pot atinge fără să par prea disonant.* (pp.107-108)

Nu este de neglijat nici pledoaria pentru ... Reeditare, cu un final cu o paralelă scriitori-cârciumari: *Și vreau să reeditez, să reeditez întruna. În parte pentru că sper ca lucrurile vechi să găsească noi contingente de cititori. Știu bine că cititorii nu se nasc ca sturzii, dar, în ciuda recentelor scăderi ale natalității, ei vor apărea, iar unii sunt foarte interesați și în consecință foarte interesați, fiindcă cele două calități merg în general mână-n mână.*

Și în parte pentru că, așa cum avut deja ocazia să spun, în reeditare rezidă câștigul. Mai mult: *în reeditare rezidă scriitorul.* Pe scurt, în continuare își exprimă credința că scrierile sale chiar vor fi reeditate: *Lipsă de modestie? Poate, dar nu asta e problema. Pur și simplu există destui oameni care cred că harurile noastre sunt limitate, că nu avem niciodată nevoie să ne alăturăm corului. Și de asemenea pentru că (în opinia mea) falsa modestie este dăunătoare cuiva care publică câte ceva din ce scrie. A scrie, ca și a citi, este un drept inalienabil, dar a publica nu e o îndatorire legală. Dacă cineva publică - adică face public - e pentru că crede în valabilitatea a ceea ce iscălește. Singura modestie exigibilă unui scriitor este să le bage pe gât celorlalți ceea ce chiar consideră demn de a fi citit. Restul - nu știu dacă trebuie/ merită/ etc - sunt zvonuri, seducție ieftină din partea cuiva care nu-și respectă partenerii de dans și căruia nici nu-i pasă dacă îi calcă pe picior. Și aici, ca în toate în viață, există cinstiți și necinstiți. Fapt e că, între noi fie spus, scriitorii sunt foarte asemănători cârciumarilor: pe de o parte, sunt cei care servesc vinul pe care l-ar bea ei, deoarece cred că este un nectar din cele mai bune, și, pe de altă parte, cei care îi servesc mușterii, cu un zâmbet serafic, ceea ce ei înșiși n-ar înghiți, și își țin sticla ascunsă sub tejghea. Primii, chiar dacă vinul lor nu-i decât o poșircă, sunt generoși, ceilalți nu-s altceva decât niște escroci.* (pp.110-111)

continuare în pagina 10

urmare din pagina 9

Cât despre ironia scrisului, Rui Zink apreciază că este să încerc niște căi pe care bănuiesc că nu sunt în stare să le parcurg. (și, chiar și acum, să încerc să spun în cuvinte ceea ce, foarte probabil, nu poate fi spus în cuvinte.) Sigur, cea mai mare parte a timpului privesc la mica mea lume interioară și ce văd acolo nu este chiar foarte frumos: doar o mică lume interioară. dar sunt momente când... prostii, uite-l că are și momente când! La vânătoarea - în așteptarea - acelor momente trăiește un scriitor. Să luăm metafora pescuitului: noi stăm doar cu o undiță (un stilou) la suprafața apei (a paginii) și este rândul peștilor (cuvintelor) să muște sau nu momeala. Meritul celui care stă așezat și așteaptă să apară cuvintele nu este, din acest punct de vedere, chiar atât de mare. dar el trebuie să fie prezent. Asta e marea plictiseală, asta e marea plăcere: trebuie să fii prezent. Pescuitul și scrisul au acest lucru în comun, faptul că sunt două activități în care plictisul și emoția sunt nedisociabile, uneori chiar pe punctul de a se contopi. Ca în viață, de altfel. (p.112)

Critic vorbind, scriitorul a re-prins la pescuit pe King Kong! Dar cu un șarm pe care mi-l imaginez specific portughez, cu un umor deloc strident:

O expediție pornește să captureze un monstru care citește, pe King Kong, care este un fel de Hannibal Lecter al.. lecturii: titlu în original - *O ANIBALEITOR!* Un puști precum cel care este cel din *Insula comorii* ori cel din *Căpitan la cincisprezece ani* are privilegiul de a ajunge înaintea expediției propriu zise și are ce învăța de la... Monstru! Printre altele: *Cititul e ca patinajul, se învață prin practică, îi prinzi gustul tocmai exersând acest gust.*

- Dar, la urma urmei, la ce servește cititul?
- La nimic. Fiecare le știe pe-ale lui. (...) Într-o zi, tinere și descreierat amic, vei învăța că lucrurile cele mai importante în viață sunt cele care nu servesc la nimic.

Cititul înseamnă să faci lucrurile să se întâmple în capul tău.

Dar ar fi mare păcat să povestim/ cităm prea mult... Am risca să avem parte de răzbunarea lui Anibalector! Dacă unora nu le va plăcea, *adevăratul King Kong* are replica potrivită și pregătită: -... Ar fi o mare plictiseală, să-ți placă toate cărțile.

În ultimă instanță, este și o carte despre prietenie, dar vă lăsăm să descoperiți singuri cât de importanți sunt prietenii când ajungi sau crezi că ești ... uriaș, trist, singur și legat precum King Kong! Cartea, ediția princeps, a apărut în anul 2006, cu ocazia Zilei Mondiale a Lecturii, Ioana Pârvolescu considerând-o o *parabolă despre lumea de azi și o minunată lecție de citit.*

Rui Zink, *Cititorul din peșteră, Humanitas Fiction*, București, 2017, în traducerea Micaelei Ghițulescu

**Zeno
HALUPA**

Omul din spatele monștrilor

Mi-am nimicit Hydra atee.
Un cap l-am convertit la ortodoxie.
Pe altul, la catolicism.
Pe altul, la protestantism.
Pe altul, la iudaism.
Pe altul, la islam.

Pe restul le-am tăiat și cauterizat cu
Sabia Arhanghelului Mihail,
Care-i același în toate religiile.

Capul ortodoxiei
Suferă de energii necreate.
De vină, este un vierme neadormit
Care îl face să scrâșnească din dinți.

Capul catolicismului scuipe focul
purgatorului
Și încearcă să-și ascundă crimele
În spatele operelor renaștentiste.

Capul protestantismului este rece
Și lipsit de indulgență.
Altfel nu poate.

Capul iudaismului,
După cum ați intuit,
Încă se lovește de Zidul Plângerii.
Iar steaua din frunte nu-l ajută,
Fiindcă el taie pruncul în două,
Dar fără să aibă înțelepciunea lui
Solomon...

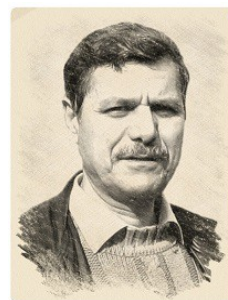
Capul islamului este cu gândul
Doar la cele 70 de fecioare promise de
Profet.
Nu-mi vorbește și nu se uită la mine,
Știind că i-aș cere socoteală
Pentru capetele Brâncovenilor.

Dar toate au fost în zadar.
Frică și cutremur n-am dobândit
În oasele mele.

Așa că am trecut la nimicirea Medusei atee.
Un șarpe l-am convertit la ortodoxie.
Pe altul, la catolicism.
Pe altul, la protestantism.
Pe altul, la iudaism.
Pe altul, la islam...

Ce este poezia?

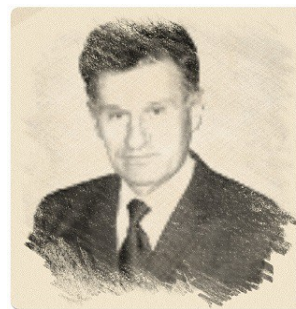
prozopem

Tudor CÎCIU

Cum se deschidea mai larg fereastra copilul auzea un fel de foșnet al frunzelor și numai cântecul păsărilor în depărtare. tocmai pe acesta și l-ar fi dorit când clopotul bisericii din sat acoperea totul a jelanie. *tată ce este poezia?* a întrebat. *cred că e o pasăre care zboară de la lună la pământ pe care nimeni n-a văzut-o dar o vânează prin păduri și izvoare ale îndoiieli prin stepele ori munții celor patru zări, spre mirarea trecătorilor, cei cu arcul de aur a spus tatăl, deși vedea și el că mai întâi păsările trec prin nori, saltă deasupra munților și apoi stârnesc frunza pădurii. copilul zâmbea, încerca să se cațere fără piroane și fără frânghii în piscul munților pentru a le vedea mai de aproape și uneori se trezea în aer crucificat printre nori. mama i-a spus că poezia e un car în care băieți și fete de la ei din sat au pornit spre poiana zânelor pentru a împleti coronițe din flori de câmp. toate cotloanele pădurii au fost răscolite, la fiecare răscruce copilul s-a oprit să asculte, dar carul mamei nu era nicăieri. a întrebat păsările tatălui și păsările au promis că se vor aduna la un loc și vor căuta și ele, dar carul tot nu s-a zărit. bunicul la care a fugit într-o după-amiază, după ce a tras un fum din lulea, i-a zis că poezia e un fel de mânăz înaripat. odată a venit și la el să-l mângâie, să-i ștergă sudoarea și să-l încurajeze să stea pe picioare. își amintește și acum cum ninge... și cu inima străpunsă de trădare un înger mic aprindea cu o făclie candela cerului. se purta cu el de parcă bunicul era mânăzul lui. dar cum să zboare spre acesta, acolo sus? să-i mai spună cum e să adormi în sufletul unei păsări? - era prea târziu. în icoana unde EL era crucificat și se ruga seară de seară, păsările, în fundal, deveniseră agitate; poate unde apăruse ea în viața lui, i-a spus: *aseară luna mi-a fugit din brațe când am vrut să-ți cuprind trupul de pasăre. te cunosc, ești poet, de altfel și plopii străjeri neclintiți te salută...* a ținut el să o întrebe și pe ea *ce e poezia? vezi? uita-te în adâncul ochilor mei așa sunt acum. între visare și timp și dincolo și poezie...* și între zilele acestea mici și doar uneori, mai deschide el fereastra, căutând mereu alte răspunsuri: *ce valoare are un om dacă doar păsările au rămas în tablou să-i smulgă Lui, piroanele... atunci, de ce se împușcă păsările, tată?* ar fi strigat. Nu i-a mai răspuns nimeni. ai lui nu mai sunt. păsările în aer au amuțit și peste pădure cineva a aruncat gresia. candela cerului licărește acum tare departe doar uneori cu ceva ce seamănă a fericire. lumina ei ajunge acum la mine (cel care îți scrie) de nicăieri. dar pe cerul rece, plumbuit, nu se învârt decât corbii și vulturii. până acolo doar un strigăt (să fi crezut doar?), unul singur, mă mai desparte de tine. de tine... de tiiine... de tiiiine! dar ești tu cel scris (sau) cea scrisă, în această carte? mă tem că nu ești în povestea aceasta, deși în fiecare vers am întins mâna să dau de tine. iar dacă totuși te-ai regăsit pe undeva, înseamnă că ai găsit cheia la tot ce ni se întâmplă și dincolo de poveste...*

Generalul IOAN DRAGALINA | Erou al Marelui Război pentru reîntregirea neamului românesc, 1914-1918

Constantin AVĂDANEI

Istoria anului 1916 dezvăluie astăzi o situație internațională caracterizată prin mari înclăștări de forțe umane, determinate de izbucnirea Primului Război Mondial. La 15 august 1916, România intra în Marele Război pentru Reîntregirea neamului românesc prin cuvântul de îndemn la datorie a regelui Ferdinand: *De noi atârnă astăzi să scăpăm de sub stăpânirea străină pe frații noștri de peste munți și de pe plaiurile Bucovinei, unde Ștefan cel Mare doarme somnul de veci. În noi, în virtuțile, în vitejia noastră, stă puțința de a le da dreptul, ca într-o Românie întregită și liberă, de la Tisa până la Mare, să propășească în pace, potrivit destinelor și aspirațiilor gînteii noastre. ROMÂNII! ...Cu Dumnezeu înainte!*

Acesta este momentul istoric în care apare pe scena trecutului zbuciumat al românilor un mare lider militar: generalul IOAN DRAGALINA.

Generalul Dragalina provenea dintr-o familie cu tradiție militară, tatăl său fiind ofițer al armatei austriece, iar în anul 1887 a demisionat din armata imperială și a fost primit în armata regală română, unde a evoluat în cariera militară pas cu pas.

După intrarea României în Primul Război Mondial (14-15 august 1916) și trecerea Carpaților, la începutul lunii octombrie, armata română trebuia să apere fiecare palmă de pământ din trecătorile munților. Regele Ferdinand l-a destituit pe generalul Culcer, numindu-l pe generalul Ioan Dragalina la comanda Armatei I. Pe Valea Jiului, dispozitivele conduse de generalul Dragalina erau pregătite, din 10 octombrie 1916, să reziste masivului asalt al trupelor dușmane. Strategia gândită de general în Valea Jiului a dat roade în prima fază, dar în noiembrie 1916, valul inamic a spulberat rezistența românească în zonă, apoi în întreaga Muntenie, până la stabilizarea frontului din sudul Moldovei.

Strategia generalului Ioan Dragalina, comandant al Diviziei I de Infanterie ce apăra frontiera de vest a țării, a fost de a ocupa și fortifica înălțimile munților, pentru a nu risca o confruntare pe teren deschis având în vedere superioritatea numerică și tehnică a dușmanului. Divizia sa a luptat vitejește și, după ce au atacat în dimineața zilei de 15 august 1916, la Porțile de Fier, trupele române aflate sub comanda sa au reușit să ocupe culmile muntoase și să stopeze ofensiva inamică până la începutul lui octombrie. Situația devine disperată atunci când inamicul străpunge apărarea română prin trecătorile Vulcan și Lainici. Generalul scria în carnetul său personal: *Câte și câte idei negre nu mi-au trecut prin cap, tulburându-mi mintea. Capul sus, Dragalina! Nu te lăsa sclavul gândurilor rele. Cu trupe multe oricine știe să lupte. Arată că știi și cu puțințe să faci mult. Încrede-te în Dumnezeul părinților tăi și în steaua ta ce întotdeauna te-a luminat. Doamne, fii cu mine!*

Însă o inspecție a generalului în Valea Jiului din 12 octombrie 1916, în zona mănăstirii Lainici, s-a sfârșit tragic. La întoarcere, mașina în care se afla generalul a fost surprinsă într-un schimb de focuri, iar două gloanțe l-au atins în braț și omoplat. A fost transportat de urgență la postul sanitar, pentru bandajarea rănii, ulterior la spital, la Târgu Jiu și Craiova, unde medicii au propus amputarea brațului, operație ce nu a fost dusă la îndeplinire. Generalul a fost urcat în tren și transportat la Spitalul Militar de la Palatul Regal din București, unde ajunge pe 13 octombrie.

Prea târziu însă, deoarece rana i s-a infectat. Pe patul de spital, generalul a fost vizitat de Regele Ferdinand I al României, care i-a conferit importanta distincție reprezentată de Ordinul Mihai Viteazul.

Într-o conversație cu medicul, generalul a întrebat: *Dar, ia spune doctore, cum aş putea fi vindecat mai repede, pentru a mă întoarce în luptă, păstrându-mi brațul sau tăindu-l?. Prin amputarea brațului, vindecarea ar fi mai grabnică*, răspunse acesta. *Ei bine, taie-l doctore, o să-mi ajungă și un singur braț*. Soția sa, fiii și fiicele sale care nu se mai dezlipeau de lângă patul soțului și tatălui lor, au asistat împietriți de durere la ultimele lui momente, în vreme ce Regele aștepta palid lângă ușă. Simțindu-și sfârșitul aproape, este împărțășit și cere fiului său: *Îndreaptă-mă cu fața spre Banat. Tu să le spui că am murit cu ei în gând!...*

Învingătorul de la Jiu a închis ochii în eternitate ca unul dintre comandanții glorioși ai rezistenței în Carpați. De mintea, iscusința și bravura sa s-au zdrobit legiunile teutone pe Valea Jiului. Pe patul spitalului, în durerile răni, el a mai continuat comanda victoriei, urmărind pe inamicul învins. Testamentul lui va fi executat: dușmanul nu va trece Carpații! Marele istoric Nicolae Iorga rostea la funeraliile eroului: *Generalul care a apărut cu mintea lui de cugetător, cu energia lui de soldat și cu caldă lui inimă de bănățean Oltenia, nu mai este! (...) Cu pietate fiecare va privi ultimul lui drum între noi. Căci lacrimile le-am isprăvit! Dar mâine, când Banatul lui părintesc va fi carne din trupul României biruitoare, când colo departe-n Caransebeș va flutura steagul supt care el și-a vărsat sângele, vom ridica pe locul unde el a fost dăruit neamului statuie de bronz întru pomenirea curatei figuri de erou care se ascunde acum vederilor noastre.*

Iar în anul 2020, luna septembrie, municipiul Caransebeș și-a adus tributul de recunoștință în fața generalului Ioan Dragalina, declarându-l post-mortem cetățean de onoare al municipiului Caransebeș. Evenimentul a avut loc în cadrul manifestărilor *Generalul Ioan Dragalina, omul și eroul*, organizat de Asociația Cadrelor Militare Femei în Rezervă și Retragere *Slt. Ecaterina Teodoroiu*, alături de autoritățile locale și alte instituții. Diploma care conferă titlul de *Cetățean de Onoare Post-Mortem* i-a fost acordată nepoatei Generalului-erou Ioan Dragalina, Rodica Voiculescu, în vârstă de 88 de ani, stabilită în Suedia.

Și noi, din Cetatea de Scaun a veșnicei Alba Iulia, îi purtăm veșnică și evlavioasă recunoștință întru Patrie și Onoare!

De la cerneala de boz la calculator de Ghiță NAZARE

Dumitru ANGHEL

Volumul de proză scurtă *De la cerneala de boz la calculator – Amintiri recuperate* – Editura EIKON, București, 2020, 190 de pagini, îngrijit de Violeta Ionescu, redactor al cărții, și cu o prefață asumată de scriitorul Ion Manea, adună 41 de schițe, povești și povestioare, care completează palmaresul literar al scriitorului gălățean Ghiță Nazare.

Cartea este rezultatul unei inițiative scriitoricești, cu sonorități grave și un adagio sentimental, cu nostalgii din vremuri trecute... dar fericite, ca o sarabandă năvalnică, de nestăpânit. Un epic impresionant despre universul copilăriei, cu tot spectacolul sentimental al celei mai pure, nevinovate și emoționante perioade din viața oricărui om...; un passo doble de-o sinceritate convingătoare, parcă pe același registru sufletesc cu al *Amintirilor din copilărie* ale clasicului povestitor Ion Creangă și până la reacțiile sincere și nevinovate ale oricărui pasager pe valurile vieții, ca o hotărâre fermă a scriitorului Ghiță Nazare de a nu rămâne dator... sincerității nevinovate a copilăriei și nici orgolioaselor împliniri ale maturității creatoare! O pledoarie sinceră și emoționantă despre... viață, ca o *uvertură impetuoasă* în *marșul triumfal* al afirmării personalității umane!

Amintiri recuperate dintr-un parcurs cu implicații sufletești spectaculoase, pe o linie melodică sentimentală din care răzbat impulsuri de o generoasă... generalizare omenească! Patruzeci și una de... povești de viață ca o *spovedanie* în fața unei autorități sentimentale, dintr-un altar al nevoii de puritate.

Volumul se deschide cu mica schiță care a dat și titlul cărții prozatorului Ghiță Nazare, ca o *Introducere* lămuritoare: *Voiam să-mi recuperez propriile amintiri, amintirile din satul natal, sat pierdut printre dealuri, îmbogățit de toate formele de relief, despre care oamenii spuneau că-și trag numele de la Viezure, unul dintre oștenii marelui Ștefan... (Cu tocul muiat în cerneala de boz, pag. 17).*

Trece abrupt la valențe tematice, pe un registru emoțional și o dinamică remarcabile, într-un perpetuu carusel al noului, în povestirea de ceva mai mare întindere, *Vine Bocănoaia!*, cu referiri la o etapă de... surprinzătoare neajunsuri pentru țărănul român, căruia n-ar fi trebuit să i se întâmple... neazuri tocmai din partea autorităților, care-i promiseseră, după izgonirea burghezo-moșierimii, să-i protejeze calitatea sa de lucrător al pământului: *Era unul dintre oamenii satului, Anghel Ruginitu, despre care se spunea că reprezintă autoritățile însărcinate să strângă de la țărani cotele, pe care România trebuia să le plătească mării prietene de la Răsărit, drept datorii de război...* (Op. cit., pag. 18). Era perioada dictaturii proletarietului, care l-a deposedat brutal pe țărănul român de pământul său, prin violența *înscrierilor la colectiv*.

Proza scurtă a scriitorului Ghiță Nazare are nuanțările stilistice ale literaturii de câmpie, iar personajele sale au ceva din asprimea epică a scriitorului din Sud, Zaharia Stancu, sau, asumându-mi un impuls de apreciere, chiar dinspre Marin Preda, în zona unei particulare... nuanțări stilistice. Domnul Ghiță Nazare promovează în poveștile, povestioarele și schițele sale un stil de-o originalitate convingătoare printr-un... neoașism de elită, pe care-l strunește prin decența echilibrului, asigurându-și un accept de cititor nu neapărat... indulgent?!

O povestioară cu iz fantasmagoric, deși învăluită de aceeași atmosferă de copilărie fericită, într-un univers rural: *Tata, care se trăgea din viță de om gospodar, cu mult pământ, hambare pentru cereale, cramă pentru butoaiile cu vin, a mai construit împreună cu mama un chiler dinapoia casei mari, care adăpostea un beci adânc de trei metri, în care toamna se puneau două putini cu murături, una cu pătlăgele, pepeni, țelină, morcovi... (Cana misterioasă, pag. 30)*

și clik-ul narativ imprevizibil: *Moștenisem de la bunicii mei și o cană din tablă, destul de mare, cât o carafă, cu care beam apă din căldările umplute la fântâna lui Ghiță Albu...* (Ibidem), care-i apărea copilului în vise...

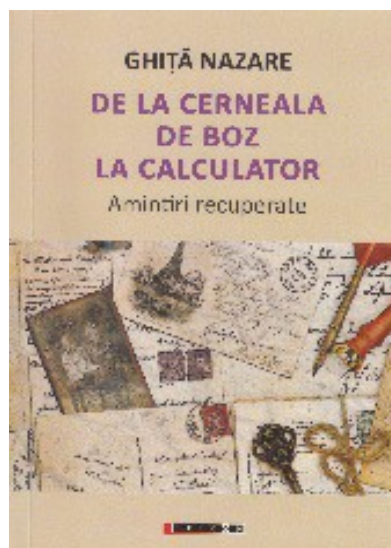
Cele mai multe astfel de povestioare se referă la anii de școală sau la un moment dramatic din viața satului românesc de prin anii '50, o colectivizare forțată, cu prima fază, *Întovărășirea, ... având doar rolul de a dovedi țaranului că munca în comun este mult mai productivă* (Cerere pe proșapul căruței, pag. 49).

În schița *Frate cu Tecucelul* există o frazare sufocată de amănunte, nume proprii, așezări, sate mai ales, și descrieri de o diversitate năucitoare, pe câteva pagini, cu peste douăzeci de nume proprii, *colorate și fixate pe o localizare inconfundabilă: Costică Ianuș, Ion Balica, Iordache Bâtlan, zis Dura, Ghiță Albu, Tudor Mitriță...* (Op. cit., pag. 55), pe aceleași stricte *amintiri din copilărie*, cu care îl alătur pe vajnicul contemporan gălățean cu autorul clasic al Ozanei: *Aveam și un alt loc în care ne scăldam, la Jghioalcă, cam la 2-300 de metri către curgerea pârâului* (Op. cit., pag. 56).

În ideea unei nuanțări paralele, până la urmă onorabilă pentru proza scurtă, memorialistică, a scriitorului Ghiță Nazare, semnez și preferința sa pentru pârâul Tecucel, după modelul *Ozanei cea frumos curgătoare* a clasicului Ion Creangă.

O bătaie, două bătaii este o povestioară cu iz... educativ tradițional, *bătaia este ruptă din Rai*, pe care scriitorul-profesor și-o asumă cu prețul experienței... *pe propria piele: Nu am avut timp să răspund, că a și scos cureaua de la pantaloni* (Op. cit., pag. 68).

Scriitorul-fiu are și portretul-standard al tatălui, autoritar, intransigent, fără menajamente în aplicarea, la limita asprimii militare a sergenților, în educarea copiilor: *Tata, Ion, zis și Nică, era un om gospodar, fruntaș în sat, pentru el proprietatea reprezenta legea supremă, iubea ordinea, disciplina, lucrul bine făcut, muncitor până la sacrificiu, devotat familiei, mândru și ambițios, îi plăcea mult să cânte, să știe că se vorbește frumos despre faptele lui, ale familiei, ale copiilor. În același timp, era un om aspru, aprig la mânie, chiar dur cu cei din jur, cu mama, cu copiii, cu oamenii leneși și cu cei care furau.* (Tata, pag. 70).

Are și varianta de contrast, deși dragostea fiului pentru părinții săi este la fel de caldă și de puternică: *mama, Ana, era de o bunătate rară, înțelegătoare, concesivă, iubitoare. Dădea oricui și haina de pe ea. Avea o vorbă bună pentru oricine. Vorbea frumos, politicos, cu tonul scăzut, era credincioasă, bisericoadă. Nu se enerva ușor. Era harnică, ținea la onoarea și curățenia casei și a familiei* (Mereu în umbra mamei, pag. 75).

Volumul *De la cerneala de boz la calculator – Amintiri recuperate* este o carte nuanțată didactic, un model de lecții pentru ora de dirigenție, pe care scriitorul-profesor Ghiță Nazare și-o asumă în întregime ca un modus vivendi al slujitorilor Școlii, în limitele unei pedagogii aplicative, iar cele mai multe personaje au aura, personalitatea și blândețea autoritară a Domnului Trandafir, din recuzita didactică a prozatorului de excepție Mihail Sadoveanu.

În cartea sa, profesorul-scriitor prezintă perioada Școlii, de la clasa I și până la încheierea studiilor universitare, și o face cu grația și respectul pentru Instituția de bază a instrucției și educației și pentru slujitorii săi, educatoarele, învățătorii și profesorii.

sfârșit

Premiile Festivalului - concurs internațional de poezie *Brâncoveniana* 2020

1. Trofeul *Brâncoveniana* acordat de președintele de onoare al Forumului național cultural *Brâncoveniana* – Simion-Petre Cichirdan (Râmnicu Vâlcea)
2. Premiul Doamna Maria Brâncoveanu acordat de S.C. CRIS SRL Potlogi – Florentina Chifu (București)
3. Premiul Petru Cercel al Complexului Național Muzeal *Curtea Domnească* – Dan Șalapa (Drobeta-Turnu Severin)
4. Premiul Sfântul Nifon al Arhiepiscopiei Târgoviștei – Daniel Miha (Ploiești)
5. Premiul Grigore Alexandrescu al Societății Scriitorilor Târgovișteni și revistei *Litere* – Magda Hărăbor (Brasov)
6. Premiul Vasile Cârlova al Asociației Naționale Cultul Eroilor *Regina Maria* și revistei *Eroica* – Daniela Albu (București)
7. Premiul special al Editurii Betta și revistei *Arena literara* – Dimitrie-Sorin Pană (Titu, Dâmbovița)
8. Premiul Marin Grigore Năstase al Liceului Tehnologic din Tărtășești – Radu Botiș (Baia Mare)
9. Premiul *Steaua Daciei* al Cenaclului *George Coandă* Potlogi – Lhana Roma-Novna (Craiova)
10. Premiul Reverberații brâncovene acordat de președintele juriului – Emilia Amariei (Idicel, Mureș)
11. Premiul special al Asociației DAR Development – Oana Anca Preda (Topoloveni, Argeș)
12. Premiul *Regal literar* – Alexandra Botoșanu (Constanța)
13. Premiul Elena și Ștefan Mihăilescu al Școlii Gimnaziale Potlogi – Marina Costa (București)
14. Premiul Stefan Neagu al Consiliului Comunal Potlogi – Ioan Baci (Solovăstru, Mureș)
15. Premiul in memoriam *Vlăstarele brâncovenesti* (în afara concursului) – Mariana Nae (Potlogi, Dâmbovița)

Mentiuni speciale din partea Asociației DAR Development:

- Liliana Popa (București)
- Corneliu Zeana (București)
- Eugen Laurian (Bragadiru-Ilfov)

ARS LONGA - Concurs de poezie originală

Asociația Culturală *SEMPER ARTES* împreună cu editura *ARS LONGA* inițiază un Concurs de poezie originală, dedicat limbii române. Concursul se adresează elevilor și studenților. Fiecare participant va trimite un singur poem închinat limbii române, care nu a mai fost publicat anterior.

Materialele vor fi trimise într-un fișier word, care să conțină și datele de identificare (nume, prenume, școală/universitate, localitate), la una din următoarele adrese:

assoc.semperartes@gmail.com
sau
ed.arslonga@gmail.com

Data limită este 31 decembrie 2020.

Cele mai reușite creații vor fi incluse într-un volum care va fi lansat în data de 21 februarie 2021, cu prilejul Zilei Limbii Materne.

Tupeu maxim

Omul fățarnic are două fețe și nici un obraz.

Iată un citat din Nicolae Iorga. Cartea de alături este o minciună literară de a la z. Este doar un loc unde un pseudoscriitor își pune numele cu tupeu pe opera altuia pentru că el nu este capabil să scrie una! Așa zisul autor preia din volumele lui Iorga maxime și cugetări pe care le publică apoi sub nume propriu! Cum tupeul nu putea fi mai mare face convenitele precizări cu jumătate de gură doar în pagina 111 din cele 112 ale volumașului! Astfel de impostori ar trebui alungați din viața literară! Nu mai vorbim că nicăieri, după nicio maximă sau cugetare pseudoautorul nu spune de unde a copiat ce a publicat acolo! De parcă maximele sunt așa de ușor de făcut, de parcă cugetările pot fi scoase de orice minte, fie ea și neinstruită în ale literaturii! Este o încălcare flagrantă a tuturor normelor de editare! Volumul poate fi considerat prin machetare, asumarea falsă de un autor a operei altuia drept o mizerie literară, un gunoi tipărit iar locul lui nu este decât în lada de rebuturi! Cred că autorului i se potrivește perfect citatul din Iorga de la început.

Alexandru Ene, *Din vorbă-n vorbă*, ed. Lucas, Brăila, 2020

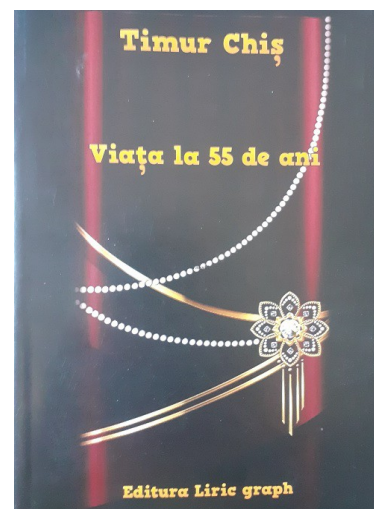
Viața la 55 de ani ... o poezie

*În orașul luminilor târzii
De dragoste pașii mi port
Să fiu lângă tine aș vrea,
Depart de răutăți să dansez pot.*

Am primit prin Poșta Română, pe adresa viziunii mele, un volum de poezie. Arici cum mă cunoașteți am purces imediat, dar imediat la ...citit. Așa l-am redescoperit pe ...Vasile Cîrlova sau pe Dimitrie Bolintineanu. Versurile sună la fel, ideile la fel de mărunte și, ce să vezi, doar distanța de ani, ne semnificativă, de peste o sută dar ce mai este sută în ziua de azi, m-a făcut să mă bucur. Iată că cineva nu a uitat de scriitorii de la începuturile literaturii române moderne! Bravo lui! Cum? Nu i-a citit? Scrie doar așa din nimereală? Nu se poate! Eu zic că sunt *răutăcisme!* Voi?

A... era să uit cu emoțiile astea ... dragi prieteni de la editura *Liric graph* să știți că pagina de gardă a unui volum este mereu, dar mereu, una cu număr impar! Titlul și numele autorului se scriu mereu pe acea pagină! Cum? Ați încercat dar wordul nu vrea? Mai încercați! Puteți să vedeți lucrul acesta la orice carte dintr-o bibliotecă cu condiția să nu fie editată de voi. Hai că vă pup aricește!

Timur Chiș. *Viața la 55 de ani*, Făurei, ed. *Liric graph*, 2020

Mecanic

Ne credem din ce în ce mai deștepți
filtrând totul mecanic, sinaptic,
oameni ce nici măcar nu gândesc,
e un fapt dovedit clar și faptic.

Umblăm ritmic, străin și banal,
conectați în butoane și fire,
omițând un canal principal,
nici fața nu ne mai aparține.

Robotic trecem prin viață,
conformi, cu pași indigo,
nebuni pe un fir de ață,
am rămas toți doar Ego.

Inferiorul superior

Te hrănești canibalic cu alții,
Și în timp ce îi toci continuu, mărunț
prin malaxoarele *dreptății*,
trăiești viața muritorului de rând
și ai iluzia superiorității.

doar micindu-i pe oameni în gând,
privești heliomat scârbos,
indignat că viața nu se vede roz,
vorbești să te auzi, fără a transmite
spunând nimic în sute de cuvinte.

Cât haos e acolo la tine în minte?
Și în suflet acolo la tine, se simte?

Defect tehnic

Gerunzii sufletești orbecând sub soare,
în metropole poleite, strălucitoare, goale,
subiecte fără predicat, în infinitiv uitat,
condiționalul pentru care nu s-a optat,
Gramatica lumii s-a stricat!

Minți cubice în spațiu, geometrie la pătrat,
extrageri radicale în anonim, aglomerat,
ipotetică ipotenuză și unghiul drept curbat,
aritmii luate câte-n, sinus integrat deviat,
Matematica lumii s-a degradat!

Cuvinte amalgamate, aruncate spre tine,
înfipte în sânge răscolind celule în ruine
cu voci tăioase, stridente, gnoseologice,
din gânduri amalgamate, aparent ilogice
Lumi ce devin patologice!

Petronela Iuliana ALECU

Funcțional Public

Stau la rând
la ghișeul punct go
să depun niște acte,
le am pe toate,
țiglele pe casă,
încă,
și după,
sper.
Da, am și dosar cu șină,
cum am putea deraia altfel.
După o gură de aer
și o bătaie de inimă,
începe o bătaie de cap.
Gândesc pozitiv,
știu că e nociv
pozitiv, nu gânditul.
Gânditul doar doare
și nici rost nu are.
În îmbulzeală, lipiți
ca timbrul de scrisoare,
ne călcăm în picioare
valori, etică și morală,
fără pudoare.
Limba română
începe să prindă culoare.
Ajung în față.
Copia xerox nu e bună.
E color.
Legea e lege.
Mai vin și mâine.
Din august, pentru totdeauna!
Uitasem, da, aș mai vrea ceva:
o viață cu de toate, vă rog!
în țara mea.

Sonete crepusculare

Vasile Mandric este un scriitor care iubește literatura de bună calitate. Îi plac formele clasice și mai ales îi place să își pună cititorul să gândească.

Am încercat să văd după citirea volumului de unde vine titlul, cum reușește autorul să îmbrace mesajul în acest titlu un pic surprinzător pentru mine. Am pornit de la ideea de crepuscular care aparent este finalul sau începutul unei zile, starea aceea difuză de între. Este un semiîntineric sau o semilumină, depinde din ce parte a realității vrei să privești. Cu alte cuvinte Vasile Mandric dorește să ne transmită că sonetele sale sunt un corolar la finalul unei vieți bogate, cu acumulări literare importante dar și la începutul unui necunoscut al timpului de după. Sonetele sale, formă de altfel bătrână a literaturii, sunt doar un pretext pentru adevărurile vieții dar și o modalitate de a visa la viața de după.

Mă bazez pe această observație văzând vorbele cu care autorul se joacă cel mai mult, pe care le iubește – timpul, viața, cuvintele... precum în sonetul *Stă plopul singuratec* de la pagina 36: *Stă plopul singuratec și visează,/ Un val de umbre-l gădilă întruna,/ deasupra, somnoroasă, trece Luna,/ Iar eu c-un pix în mână stau de pază.// Doar bufnița mai cântă ca nebuna,/ Încât ecoul dealului vibrează,/ un meteor mai picură pe-o rază,/ La orizont scânteii scoate furtuna.// Încet, încet, se simte câte-o boare,/ Ce blânde-atingeri mângâie pe față?!/ Iubita mea, doar lipsa ta mă doare.// I-așa frumos, încât mă rog la Domnul,/ Cum sunt acuma, încă plin de viață,/ Să vin la tine și să-ți tulbur somnul!*

Ideile se reiau sub altă formă în sonetul *Mi-e somn* de la pagina 106: *Mi-e somn așa de mult și-așa de tare/ Și-n zare zorii zac, în lac de sânge,/ Înspre amurg o noapte-ncet se stinge,/ Iar Luna-i trasă ziua la parcare.// Un veac de somn și poate n-ar ajunge,/ Mă duc cu tot cu Lună la culcare/ Să dorm ca Hamlet, care-n vis mi-apare,/ Că-ncearcă duhuri rele să-mi alunge.//*

Mihai VINTILĂ

Dar parcă lumea încă-i în formare,/ Lumina-n abundență darnic curge,/ Privesc c-un ochi, că celălalt mă doare!// Nu-i timp de somn, când o idee-apare,/ Ce-ntregul univers ea îl străpunge,/ Ca să-și găsească spațiul de visare!

O caracteristică a autorului este umorul. De altfel este cunoscut epigramist, cu o epidermă care poartă încă urmele multor dueluri literare. De aici și seva de umor, de detașare, de privire din afară de parcă este un observator neutru al propriului destin. Dualitatea internă externă este o altă față a acestor sonete crepusculare.

Un alt lucru de remarcat este metafora. Autorul se bazează pe ea pentru a da culoare, pentru a schimba perspective, pentru a spune altfel ceea ce poate alții au spus banal. Metafora lui Vasile Mandric este o metaforă ghidușă în sensul că are mereu în ea un sâmbure de zâmbet.

Crezul său poetic poate fi văzut în pagina 183 a volumului unde sonetul *Cuvintele se feresc de mine* este reprezentativ.

Cuvintele se cam feresc de mine,/ Susțin că-n poezie nu au rost,/ Căci s-au ascuns în vremea care-a fost,/ Acum le-oi pierde-n vremea care vine!// Eu pân' acum le-am pus la adăpost,/ Ori le-am tratat așa cum se cuvine,/ Pe unele le-am scris și cu aldine,/ Ca să mărească prețul lor de cost.// Vezi norul greu cum ploaia o susține/ Și tot așa e-un cuvântel anost,/ Ridică gândurile la-nălțime!// Când ești dotat cu multă istețime,/ Chiar dacă soarta-ai nimerit-o prost/ Numai sonetu-n viață te mai ține!

Venind după alte opt volume de poezie aceste *Sonete crepusculare* nu fac decât să ne arate că Vasile Mandric este la maximum său literar.

Poetul este lucid, ironic și fecund!

Vasile Mandric, *Sonete crepusculare*, Iași, editura Pim, 2020, 230 pagini.

FESTIVALUL NAȚIONAL DE POEZIE *COSTACHE CONACHI* Tecuci. Ediția a XXVIII-a, 30 octombrie 2020

Casa de Cultură – Tecuci, în calitate de organizator, în colaborare cu Primăria Municipiului Tecuci, Editura Junimea - Iași și Uniunea Scriitorilor (Filiala Poezia – București), organizează, în data de 30 octombrie 2020, ediția a XXVIII-a a Festivalului Național de Poezie *Costache Conachi*.

Festivalul își propune să stimuleze creația literară a tuturor creatorilor de poezie care nu au debutat în volum și să-i promoveze prin editarea cărții de debut în colecția NUMELE POETULUI la Editura Junimea Iași.

Participanții vor trimite aproximativ 60 - 80 de poeme, însoțite de un motto, în format electronic pe adresa de email: festivaltecuci@yahoo.ro.

Într-un alt email, trimis separat de lucrări, vor fi trimise datele autorului și același motto pentru identificare.

Lucrările vor fi redactate cu Font Times New Roman, Font Size 12, Line Spacing 1,5.
Câștigătorii concursului vor fi premiați de Editura Junimea prin editarea volumului/volumelor de debut în colecția NUMELE POETULUI.

Orice concurent care va transmite un text care nu-i aparține sau conține părți copiate va fi descalificat. Vor fi descalificate lucrările autorilor care au publicat deja în volum creații proprii.

Organizatorul are drept de publicare a unui text sau a mai multor texte dintre cele înscrise la concurs în reviste/antologii/site sau alte materiale conexe, fără a mai cere acordul participanților.

Juriul va fi compus din membri ai UNIUNII SCRITORILOR din România. Regulamentul Festivalului Național de Poezie *Costache Conachi* poate fi consultat și pe site-ul Casei de Cultură Tecuci: www.culturatecuci.ro

Textele vor fi trimise până la data de 18 octombrie 2020, în variantă electronică e-mail: festivaltecuci@yahoo.ro respectând condițiile concursului.

Relații la tel. 0236/820 449; 0747614307, e-mail: festivaltecuci@yahoo.ro

CASA DE CULTURĂ TECUCI,
Diana CIOCLU – manager interimar

Secretar al Festivalului Național de Poezie *COSTACHE CONACHI*,
Dan Viță - referent

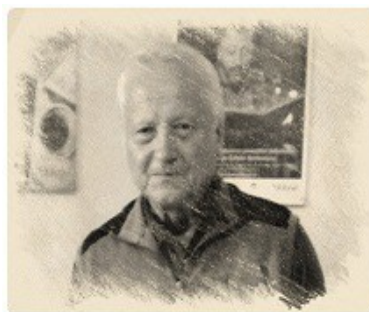
Literadura a împlinit 4 ani! La mulți ani în haină nouă!

Revista buzoiană *Literadura* a împlinit patru ani de la apariție. Cu un colectiv inimos, strâns în jurul celor doi fondatori Teo Cabel și Costel Suditu, aduce în numărul 17 / septembrie 2020 un sumar bogat. Mai mult, revista și-a schimbat și machetarea cu una mai proaspătă și mult mai atractivă. Litera 13 a fost prezentă la lansarea primului număr al *Literadurei* așa cum am anunțat la timpul potrivit. Am crezut în demersul colegilor noștri. Vă invităm să citiți acest număr aniversar. (M.V)

Epigamiști brăileni

La muzeu cu epigamiștii

Stimați confrăți să nu fiți triști
Cum trist n-aș vrea să fiu nici eu,
Deși printre epigamiști,
Văd multe fețe de muzeu.

Ionel JECU

O doamnă a zis

Dacă-i fac o epigramă
A zis că mă pune-n ramă
Însă eu altfel aș vrea
Să mă pună-n pat la ea.

La plajă

Pe nisip un loc ocup
Și privesc în jur cumunte,
Văd pe unii goi la trup
Iar pe alții goi la minte.

Un îndrăgostit iubitei

În noaptea plină de mister
El i-a promis cu-atâta dor
Că-i dă luna de pe cer,
Dar n-a putut că era nor.

Atenție nași!

Hai să facem o prinsoare!
Îi spun eu unui vecin,
Și i-am prins soața că are
Un amant...ce i-a fost fin!

Un fost pugilist

N-o mai face pe istețul
Căci soața și-a atins scopul
Ea aruncă făcălețul,
Iar el aruncă prosopul.

Amanta

Cred că are doi stăpâni
Deși ea se crede castă
Unul o ține de sâni
Iar celălalt de nevastă.

De-ale băutorilor

Un bețiv mi-a explicat
Și i-am dat dreptate, zău!
Peste tot e strâmtorat,
Dar la bar e-n largul său.

La circ

Am văzut un măscărici
Și încă vreo trei mai mici
În Parlament, dacă ascuți,
Nu-s doar trei, ci sunt mai mulți.

Unei atlete

Ea un gard când întâlnea
Executa bine saltul,
Lucru-acesta îl știa
De când fugise cu altul.

Corecție la înjurături

Să nu vă prindă mirarea!
Ascultând sudalmele
Pe el îl mânca spinarea
Iar pe mine palmele!

Valentin TUFAN

filmul retinei

când îmi ard registrele lăuntrice-n oglindă,
rezonez spre alt cotlon de univers
ca un ocnaș tratat cu opiu

din filmul retinei,
împerecheatele drumuri
măsoară rărunchii universului
în distanțe absconse -
din becuri se scurg seuri mătuite de napalm
gripate-n somnul furnalului -
picăturile își zdrobesc avântul
și-și calibrează lungimile sextante
prin gradațiile cotidianului -
un tunel trasat cu axe
spulberă drumul sângelui -
din albatroși se ivesc
inflexiuni de lumină rutinată
care suprimă coagularea
ca o sinusoidă descrescătoare
într-un sistem cartezian suprem.

trecutul năpădește prin toți porii
ca o maladie febrilă
și scade-n intensitate ca un corp
în translație.

din mai multe perspective

viața în scurgerea ei nu e altceva decât
un fir epic SF văzut dintr-o perspectivă externă
un organism multicelular clonat
cu termen de eclozare imediată
împarte dimensiuni empirice
iar senzorii clonelor își adună pupilele
unele-n altele ca-ntr-un panou de comandă -
perspectiva se schimbă de la sine
ca un buzunar întors pe dos
ce poartă amintirea orei diluate
din prima scânteie demiurgă -
clipa zace-ncrustată-n papirus
ca un tăciune spălat ce s-a scurs în
descompunerea
unei porți cu accelerație inversă.

noile cuvinte

ascunși în culise
ne antrenăm cuvintele
să spargă cortina hâdă,
să colcăie viermii-n catifeaua bolșevică
ce-au crescut devorând pasărea Phoenix.

a-ncolțit pana de găscă
din picătura diamantului 80-ist.

adunăm picăturile din ploile de diamant
și le aruncăm din plasma cercului cognoscibil
în ritualul etern
al sferei.

nu mi-am câștigat dreptul la visare

hegemonia greierilor
bate la ușă
palida lună se-adapă morbid
din sudoare

fondul de visare
stă să-l descopăr sub pernă
ca un drept de deținere
Prepay

dreptul la visare
l-am pierdut în nopțile târzii
ca lacrima sleită-n clepsidră
în calea timpului

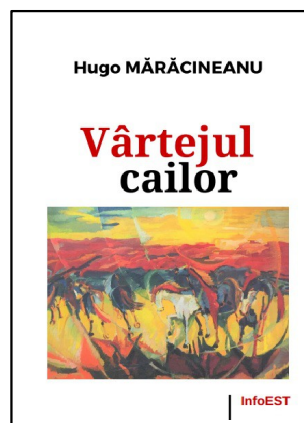
am călcat
visarea în picioare
într-o copilărie proscrisă
la marginea orașului -
la șotron.

Cele mai crâncene înfrîngeri sunt renunțările la vise

Așa începe artistul plastic Hugo Mărăcinenu romanul *Vârtejul cailor*, romanul prin care aduce la cunoștință adevăruri generației actuale și lasă moștenire celor viitoare modelul omului eminent moral ce populează societatea românească din perioada copilăriei și tinereții sale, societate deloc perfectă dar mai bună decât toate cele ce i-au urmat. Societatea unor modele verticale pe care lumea omului nou și multilateral dezvoltat a făcut tot posibilul să-o distrugă în perioada anilor când autorul lăsase în urmă minunații ani ai copilăriei și începea să soarbă cu nesăț din cupa vieții. Vârtejul cailor reprezintă metaforizarea amintirilor despre un model al său, model demn de urmat, model care credea în viață, model ce își urma tradițiile și traiul natural al vieții în deplină armonie cu ambientul animalelor ca părți vitale ale cosmologiei sale. Modelul prezentat de către autor este modelul firesc de om cu credință în Dumnezeu și cu iubire de semeni, dar tot autorul constată că, în perioada în care se desfășoară întreaga poveste, sunt și foarte multe caractere umane care au liber săucidă, să înrobească, să fure, să-și clădească cetăți de averi și putere și să preamărească pe cei ce nu merită. *Vârtejul cailor* începe într-un bloc nefinisat dintr-un cartier brăilean, bloc în care aveam să locuiesc și eu timp de cinci ani, undeva prin preajma T.U.G-ului, renumita cărciumă Dinamo și calea ferată ce duce spre Galați, bloc de ghetou ce are și acum cămăruțe de 10 mp, băi comune turcești pe hol, lipsă de iluminat pe holuri și o mizerie de nedescris. Și continuă autorul povestea unei părți din și despre propria viață și a familiei sale, despre locurile copilăriei, creând dialoguri – căci plasticianul și mai ales Omul Hugo Mărăcinenu este un iscusit creator de dialog, dialoguri pe care le lasă spre savurare cititorului ce se va încumeta să citească o carte bună. Un mare avantaj pentru cititorul operei mărăcinene este acela că este scrisă într-un stil cinematografic în care cititorul poate vedea relativ limpede și poate urmări ușor toată acțiunea filmului ce face o vastă incursiune prin istoria deceniilor totalitarismului comunist și totodată o profundă radiografie a acesteia.

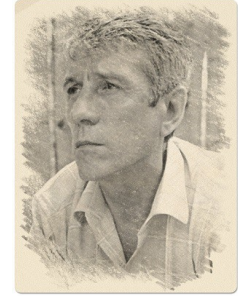

Virgil ANDRONESCU

În același timp, povestea *Vârtejului cailor* nu este una superficială ci cât se poate de la firul ierbii acolo unde caii și oamenii sunt prieteni și conviețuiesc armonios cu natura.

Dar, paralel cu scenele idilice, autorul prezintă o altă realitate, una dură din care reiese orgia roșie ce s-a abătut peste oamenii buni și cinstiți, peste caii frumoși și sprinteni: dușmănia omului laș, trădător și parvenit, ura acestuia împotriva semenului și a prietenului acestuia, sprijinitor în timp de pace și de război, calul. Atât omul cât și calul sunt prinși, parcă pe vecie, în vârtejul - uneori blând, alteori nemilos al vieții. Personajele romanului sunt reale, acțiunile acestuia fiind la fel de reale, locurile și faptele de asemenea. Cartea pare că începe de nicăieri și că se termină nicăieri pentru că face parte dintr-un șir de romane scrise și publicate sau care urmează a fi tipărite. De fapt, toate aceste scrieri ale autorului îl plasează pe acesta, la modul cel mai confidențial, în centrul romanelor domniei-sale. Romanul a văzut lumina tiparului, în condiții grafice excepționale, la editura *InfoEST* din comuna Siliștea, județul Brăila, are 143 de pagini, iar pe copertele I și IV se află tabloul pictorului Mărăcinenu intitulat *Vârtejul cailor*. Închei acest scurt comentariu acordând autorului ultimul cuvânt, unul pe cât de iscusit pe atât de cutremurător: *Îmi cer iertare victimelor ce se vor recunoaște printre personaje și le recomand călăilor să-și țină pliscurile jechoase, că toată lumea știe că de la ei se pleacă doar cu picioarele înainte. Să fim treji că din lipsa de iubire, de credință și bunătate oricând pot apărea monștri.*

Marin IFRIM

E îngerul meu. I-au picat toate penele. Își pierde inventarul

M-am născut cu o maimuță pe umărul stâng și cu un înger pe umărul drept. Curat echilibru. Să ai sub urechi asemenea (stră)vietăți nu e dat oricui. Am avut Ursitori. Toate îmbrăcate în culori pe care pictorii le tot irită de câteva milenii, Fără să poată reda albastrul de înger, verdele de maimuță, diferența dintre Cer și copac. Încă se pictează în peșteri, încă maimuțele mănâncă banane crude. Phanta rhei, sau cum îmi spune cărturarul Georgică Manole: fiasta lente. Ca atare Nici eu, nici maimuța nu am ajuns prea departe. Sunt în timpul mersului. Tot înainte cu pașii, tot înapoi cu gândurile. Sunt un fel de povară pentru Mine însumi. Maimuța de pe umărul stâng îmi apare din ce în ce mai rar sub Căușul palmei, când vreau să o pipăi, ca și cum ar fi vreo pisică mitologică. E doar o maimuță care nu vrea să mă mai considere (stră)nepot. Dumnezeu știe. O văd tot mai rar, prin grădini zoologice, la târguri cu animale exotice, în Emisiuni TV. De exterminare subtilă. Știu că maimuța de pe umărul meu Se stinge și n-o să mai fiu o planetă. Dincoace, pe umărul meu drept, îngerul Are de gând să-mi pună vată-n urechi și să caute alte șoapte pentru alte Figuri de stil retro. E îngerul meu. I-au picat toate penele. Își pierde inventarul. Și nici măcar nu va fi avansat după câte a tras din cauza unui om cu ursitori. Cu porunci clare. Și-a făcut datoria. Cu puțin noroc, putea să devină *Îngerul marin*, Un fel de albatros la fel de frumos precum cioara românească de pe arăturile Patriei sau de pe trecerile de pietoni din centrul orașului. Cer și copac, rădăcini de Vârfuri și vârfuri de abis. Între un înger și o maimuță, pe umărul meu, Cel care-și înmoaie cioara în cerneală roșie când scrie despre el însuși...

Excesul de Cer

Excesul de Cer. Eu nu sunt Iuri Gagarin. Nici Laica. Zbor așa de jos Încât am impresia că merg cu metroul prin ceruri pline cu Semne de circulație, fiecare interzicând câte ceva, chiar și Zborul manual, pe jos, cu rotula entorsată. Nu e deloc bine să Vrei să fii înger, să zbori, să faci precum maimuța, când, cu o Biată cireașă în mână face aluzii la Darwin. Totul se vede de Dedesubt, indiferent în ce stratosfere ți-ai tăinui borhotul, Totul e la vedere, e ca și cum totul a mai fost. Ce trăiesc eu, Nu cumva niște secunde în care a mai locuit cineva înainte? Îmi cer scuze, stau în picioare. Vreau să spun că nu pot să mor Decât drept, la rândul meu, când o să văd cum îngerii dau de Mâncare maimuțelor, așa, ca o simplă lecție de molecule. Mi-a ajuns patria cât corpul. Sunt hămesit de spațiu. Ca și cum N-aș mai avea loc în locul de veci. Nici măcar în picioare...

Scrisoare deschisă pentru bărbați

Paula GURĂU

*Femeia te ridică, femeia te coboară,
femeia îți dă viață și tot ea te omoară.*

Vreți, nu vreți, vă place sau nu, aceasta este realitatea. Încercați să vă imaginați, stimați domni, lumea fără femei. Veți avea parte de un peisaj grotesc, în care s-ar amesteca dezordinea, duritatea, imperfectiunea, lipsa de culoare și, foarte grav, totul ar fi dominat de absența iubirii și a prieteniei. Ce poate fi mai luminos decât zâmbetul femeii, mai cald decât mângâierea femeii, mai dulce decât pâinea frământată de mâna femeii, mai duioasă decât privirea femeii ce-și alintă pruncul?!

Femeia învață, cântă, plânge, râde, iubește, urăște, dansează, conduce revoluții, alină dureri, apără dreptul și dreptatea tuturor, ocrotește, dă viață, pregătește hrana, spală și calcă rufe, mătură. Uneori, singură și frumoasă își privește chipul în oglindă, ascunde un fir de păr alb și visează la respect, considerație și bun simț și la multe flori pe care le așteaptă în fiecare zi de la bărbații ce o înconjoară. Delicat și sensibil, sufletul femeii își macină tristețea când este lovit, dar împarte fericire celor ce-o iubesc.

Femeia-mamă, soră, prietenă, soție, colegă de birou a fost și va fi picătura de suflet și culoare a fiecărei clipe.

Fără noi, femeile, nu ar exista poeți, nici viață.

Ce vor femeile de la bărbați

- iubire, protecție, grijă, mângâiere, alint, siguranță, sinceritate, curaj, bani, zâmbet, umor, inteligență, bun simț, flori, atenție, răbdare, înțelegere, tandrețe, înțelepciune, iertare, calm;

- să știe cum se schimbă o siguranță, cum se montează mobila, să scuture covoarele; să facă piața, să fie atent cu mama-soacră, să repare automobilul de câte ori este nevoie; să nu bea peste măsură, să fumeze cu măsură; să miroasă a parfum de calitate, să nu își dea părul cu gel, să aibă unghiile și lenjeria intimă curate, să se spele pe dinți după fiecare masă; să se îmbrace cu haine care îl avantajează: să nu fie cicălit, nici pesimist;

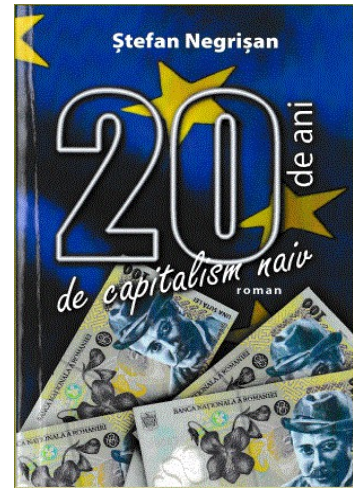
- să nu fie gelos, posomorât, zgârcit;

- să stăpânească arta dansului, să fie descurcăreț în orice situație; să facă surprize frumoase; să nu devină infidel; să câștige suficienți bani pentru a-și întreține familia.

Asta este!

Douăzeci de ani de capitalism naiv de Ștefan Negrișan

Gheorghe SARĂU

Cea mai recentă scriere a lui Ștefan Negrișan este un roman autobiografic, *Douăzeci de ani de capitalism naiv*, scris în 2018, dar care avea să vadă lumina tiparului în 2019, la Constanța (Editura *Ex Ponto*, 292 p., ISBN: 978-606-598-715-9) și este compartimentat în trei părți: Partea întâi (p. 5-164, conținând 16 capitole), Partea a doua (p. 165-266, reunind 14 capitole și Ultima parte (p. 267-292, 6 capitole).

O bucurie pentru autor, secondată de alta, deși nu prea în firescul ei, căci, după cinci ani de la pensionarea în 2014 pe caz de boală (*de boli*, în fapt), Ștefan Negrișan devine, de la 29 iulie 2019, pensionar de drept. Sfatul pentru revenirea în învățământ, atunci, în 2013, în scopul acumulării de ani minimali pentru pensionare, venea de la personajul Marsel, soția de zi cu zi a autorului - personaj, și răzbate în finalul volumului (v. Ultima parte, cap.5, p. 286): *Cam toți prietenii din copilărie își încheiaseră încercările, întorcându-se în învățământ. Deși i-am jurat că mai degrabă mă sinucid, Marsel a insistat categoric să revin la profesia de bază, până la pensie/.../ Știusese amândoi că nu voi rezista. Piciorul diabetic mă ținea legat de scaun, chinuit de durere; hipertensiunea arterială, aorta dilatată îmi cereau calm și liniște, adică un nonsense într-o școală; oricum, devenisem extrem de irascibil și mă rugam la Cel de Sus să nu strâng de gât vreun părinte țâfnos, ori să arunc vreun elev pe geam/.../ Câteva probleme de colon au pus capăt carierei mele reîncălzite, abandonând totul pentru pensia minimă.*

În această notă resemnată se încheie acest incitant roman, *Douăzeci de ani de capitalism naiv*, în care Ștefan Negrișan nu a redat doar avatarurile proprii într-o transpunerea în realitatea crudului, necoptului capitalism din primii ani postrevoluționari, a naivităților diurne ce-i incitau și-i hrăneau pe mulți visători să cloneze inițiative particulare, privatizări de un amăgitor și efemer succes, dar și pe cele ale celorlalți cu care personajul central și soția lui, Marsel, s-au intersectat în țesătura de activități și interese spre izbândă pe piața muncii, pentru un trai voit mai bun. Nimic mai înșelător, căci, s-a văzut, prețul acestor zbateri l-au plătit cu asupra, nu numai personajul central (autorul, în fapt, falit și măcinat de câteva boli), dar și cei din familie: Marsel, copiii acestora și tatăl protagonistului - între timp și devreme decedat.

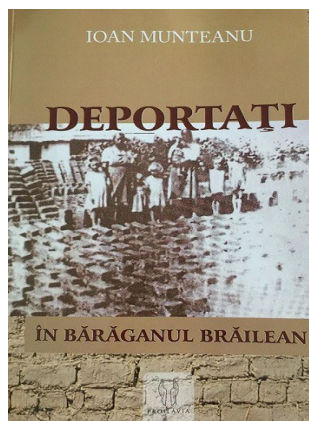
Două decenii în care *eroul* pieței libere visează, accesează cu entuziasm, cu amatorism, cu inconștiență, varii ocupații etc., toate aceste din zona de competență - incompetență a micului întreprinzător (meditator la română al unor copii de cârciumari contra lapte-praf pentru copiii lui, vânzător ambulant de ciorapi (*Un fel de burlan cusut la un capăt, fără rotunjimea din dreptul degetelor*).

Puteai încălța lemne de foc), angrosist - distribuitor - voiajor, fotograf școlit rapid la casa de cultură, intrând îmbrăcat în apa mării să facă poze turiștilor cu mofturi, ajutat de zenitul său -, vânzător pe plajă (de costume de baie pentru scânduri, făcute mai mult din șnur...), tarabagiu de cosmetice pe faleză (pe masă pliantă, dar cu angajată - o nepoată miloasă și generoasă, ce dădea bonificații celor ce spuneau că ar cumpăra ceva, dar nu prea au bani), vânzător-distribuitor de tablouri pictate cu migală pe suport de carton, încadrate într-o ramă ovoidală din ipsos întărit cu aracet, de maimuțe și elefanți de pluș, de casete video cu filme, aprozarist (mangalioții cumpărau doar de la profesori'), șofer - furnizor de băuturi (bere, răcoritoare etc.), proprietar de discotecă și de bar, fermier legumicol etc. etc.).

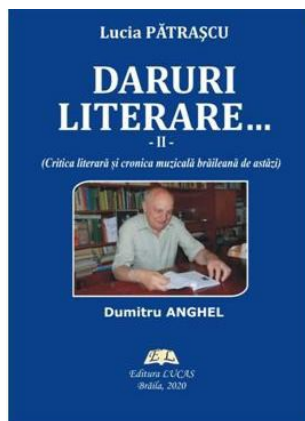
Într-un astfel de context, de bună seamă, cartea *Douăzeci de ani de capitalism naiv* poate fi lecturată și printr-o cheie umoristică, rareori fiindu-ne dat să nu putem citi mai mult de 2-3 pagini fără a face repetate pauze din pricina râsului, grație meșteșugului dovedit de autor în înlănțuirea și amplificarea momentelor comice, grotești.

Ne-am permite să observăm că, pe întinsul romanului - cu tragism, cu autoironie, cu detașată ironie față de ceilalți - de multe ori crudă -, cu resemnare axiologică și filosofică bine decantate, cu *haz de necazul* venit la pachet etc etc - Ștefan Negrișan ne dezvăluie o frescă postdecembristă durată în scurgerea primelor două decenii, lăsându-ne să recunoaștem ori să descoperim umbre ale unor zbateri inutile și triste ale celor mulți încrezători în binefacerile capitaliste, încercări perseverente, dar compromise de sistemul economico-fiscal indecis și pervers, mult întreținător al unei încălcături legislative și procedurale, care au sufocat, în fașă ori până în zona de avarie, speranțele, energiile oneste ale celor care au crezut în noua cultură a pieței libere, guvernată însă mai mult prin frâne acționate de vechi reflexe economice comuniste, pe care s-au grefat și interesele celor nou veniți, cu alte apucături, mentalități și proceduri (până la urmă, dovedite și pentru ei autodestructive).

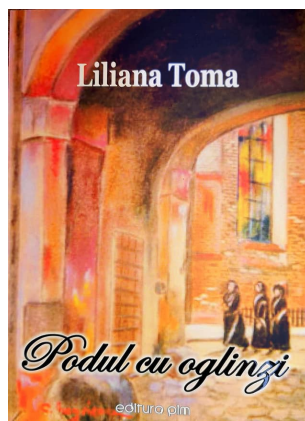
Semnal

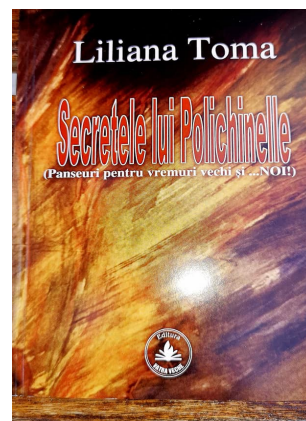
Ioan Munteanu,
Deportați în Bărăgan.
Brăila,
Ed. Proilavia, 2020.

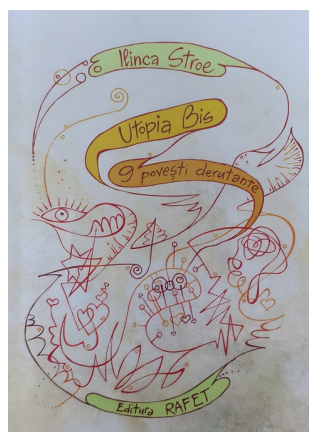
Lucia Pătrașcu,
Dăruiri literare II -
Dumitru Anghel.
Brăila,
Ed. Lucas, 2020.

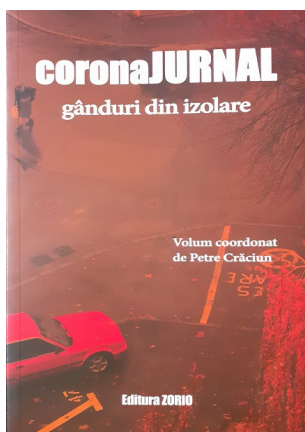
Liliana Toma,
Podul cu oglinzi
Iași,
Ed. Pim, 2020.

Liliana Toma,
Secretele lui Polichinelle.
Tg. Mureș,
Ed. Vatra Veche, 2020.

Ilinca Stroe,
Utopia bis.
Rm. Sărat,
Ed. Rafet, 2020

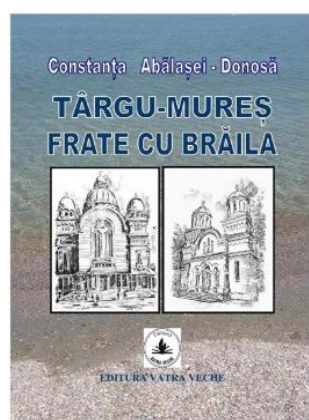
Petre Crăciun – coord.,
Corona JURNAL.
București,
Ed. Zorio, 2020.

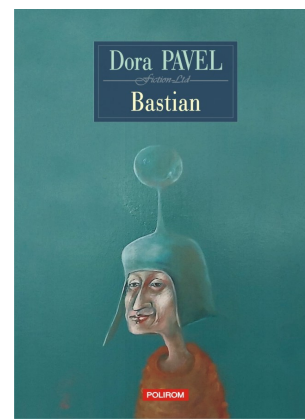
Petru Jipa,
La taifas cu mine
București,
Ed. Națiunea, 2020.

Ana Ardelean,
Glasurile suferinței.
București,
Ed. Națiunea, 2020.

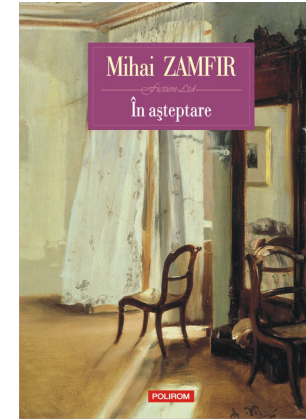
Constanța Abălașei - Donoșă
*Târgu-Mureș frate
cu Brăila*
Tg. Mureș,
Ed. Vatra Veche, 2020.

Dora Pavel
Bastian
Iași,
Ed. Polirom, 2020.

Ștefan Manasia,
Coronovizorul
Iași,
Ed. Polirom, 2020.

Mihai Zamfir,
În așteptare
Iași,
Ed. Polirom, 2020.

TurtleCamp din Greci

Munții Măcinului ascund multe frumuseți. În una din plimbările noastre prin comuna Greci am găsit oameni minunați la *TurtleCamp*. Este o zonă de campare pentru iubitorii de drumeție care apreciază serile la cort. Adrian Matetovici, iubitor de natură și de oameni, a făcut din primirea oaspeților un adevărat cult iar locul este un adevărat rai unde te poți plimba printre copaci și respira aer curat. Pentru a ajunge la Adrian este nevoie să intrați în comuna Greci unde, la intrare pe stânga, îi găsiți. Dacă nu, puteți să-l contactați pe facebook la TurtleCamp.

Aici puteți avea o bază din care să urcați fie pe Țuțuiatu, imediat după ce satul se termină, sau să mergeți la Pietrele Mariei ori la stejarul singuratic pe care poate l-ați văzut în filmul *Aferim*. Indiferent de traseul ales, să nu uitați că Munții Măcinului sunt totuși protejați iar o parte a lor este parc național. Urmați marcajele, fiți politicoși și bucurați-vă de priveliște. Dacă sunteți norocoși poate veți vedea o broască țestoasă de Măcin! (M.V.)

